

Syöldate 2022-10-26

Startstöd för kulturella och kreativa näringar

Samiskt företagande med kultur och kreativa processer som affärsidé är viktiga aktörer i det samiska samhället som arbetsgivare och kulturbärare. Det är näringar som ofta kan bidra med arbetstillfällen på små orter och som kulturbärare är de en viktig del i att bevara och hitta nya uttryck för den samiska kulturen. Sametingets näringslivsutredning har visat att den samiska näringslivsverksamheten har stor betydelse för ekonomisk utveckling och skapande av arbetstillfällen i Sápmi. Samtidigt visar en OECD-rapport från 2019 att det finns stort behov av att utveckla stödet till samisk affärsutveckling.

Kreativa näringar i en samisk kontext är till exempel duodji, design, språk, jojk, musik, idrott, mat, film, litteratur m.m. Det här är ingen uttömmande lista utan bara en illustration av hur mycket olika sorters verksamheter som ryms inom begreppet

De kulturella och kreativa samiska näringarna ger många effekter, förutom den specifika näringslivsverksamheten, till samhället. Många gånger används och synliggörs det samiska språken som ger effekten att vi får fler talande. Näringslivsverksamhet som duodji och mat ökar självförsörjningsgraden. Generationsskiften är också viktiga vid bevarande av traditionell kunskap.

I dag finns startstöd att söka för att starta renskötsel företag. Syftet är att göra det lättare för unga att starta eller ta över sådan verksamhet. Stödet ska främja generationsskiften. Detta behov finns även inom samiska kulturella och kreativa näringarna. Det startstöd som inrättas bör inte konkurrera med startstödet för rennäring utan extra medel bör tillföras för denna nya ordning.

Konventionella stödformer som finns som inte handhas av Sametinget tar ingen hänsyn till kulturbärande och kulturutvecklande effekter av företagets verksamhet. Dessa bidragsgivare besitter inte samisk kulturförståelse vilket medför att de inte kan göra en bedömning om de positiva effekterna som näringslivsverksamheten kan ge till det samiska samhället.

Att starta ett företag eller ta över ett befintligt företag förknippas med kostnader. Ofta behöver man göra investeringar i företaget. Startstödet bör vara ett investeringsstöd för bland annat kompetensutveckling, material, maskiner och lokaler. Startstöd skulle möjliggöra att fler skulle välja att satsa på företagande inom kulturella och kreativa näringar. Startstödet skulle göra att de samiska näringarna skulle bli mer attraktiva att starta ett företag inom. När näringslivsverksamheter går genom generationsskiften är det förenat med extra kostnader liknande de som uppstår vid nystart därför viktig att stödja. Samiska företagare är ofta även bärare, förvaltare och bevarare av traditionell kunskap av ett kulturarv.

Sámiid Riikkabellodat yrkar

Att Sametinget arbetar för att finna finansiella medel för att inrätta ett startstöd för samiska kulturella och kreativa näringar

Att Sametinget inrättar en stödordning där det är möjligt att söka startstöd för etablering och generationsskiften av företag inom kulturella och kreativa näringar.

Áslat Simma
Sámiid Riikkabellodat

Johanna Njaita
Saemiejrihken Krierrie